

29. prosinec 2018 – Praha – procházka Pohořelec – Strahovský klášter, Nový svět - restaurace U magistra Kellyho

Letos naposledy se scházíme společně s paní Viktorií a našimi kamarády. Máme sraz v půl desáté na Pohořelci . A přišlo nás opravdu hodně - určitě přes 30. Z tramvaje vystupujeme přímo před sousoším astronoma, astrologa a alchymisty Tychona Brahe a matematika, astronoma a astrologa Johanna Keplera . Tak si hned o nich něco povíme.



Slavný astronom Tycho Brahe získal po svém příjezdu do Prahy od císaře Rudolfa II. na Hradčanech renesanční letohrádek (vilu) Jakuba Kurze ze Senftenavy,

kde měl svou astronomickou pozorovatelnu. Zde také zemřel. Tycho de Brahe v posledních měsících svého života spolupracoval s matematikem, astronomem a astrologem Johannesem Keplerem, který mu dělal asistenta. Johannes Kepler zde napsal své základní dílo *Astronomia nova*. Na místě vily bylo později postaveno Gymnázium Jana Keplera. Na nádvoří gymnázia jsou pozůstatky Kurzova domu, s pamětní deskou u vchodu do gymnázia.

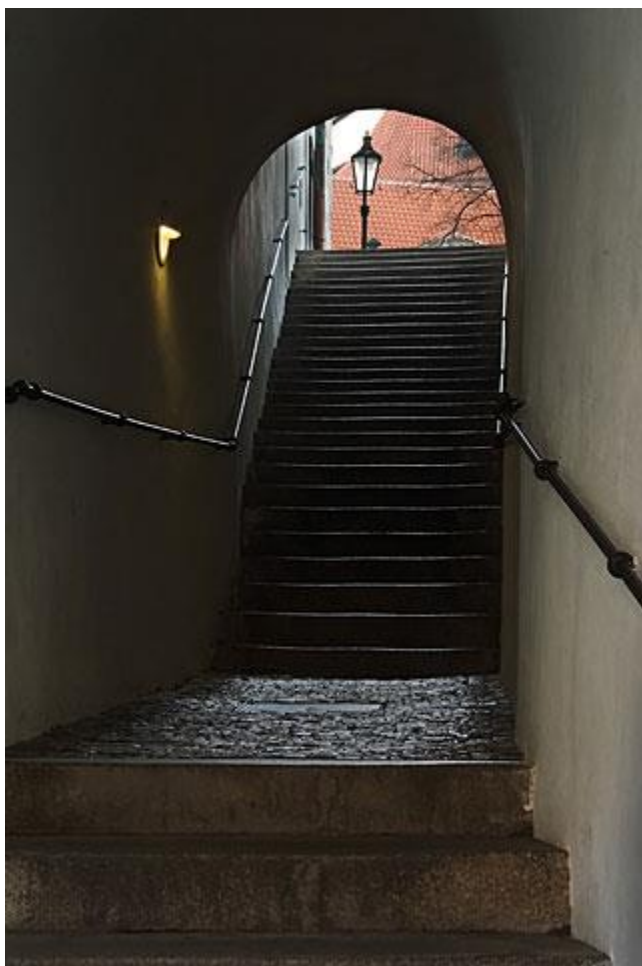
Sochu vytvořil Josef Vajce v roce 1984, architektonicky se podílel Vladimír Pýcha. Učenci jsou v dobovém oblečení, drží symboly astronomie a matematiky.

A od sochy se vydáváme směrem ke Strahovskému klášteru. Jdeme kolem nádherné sochy Jana Nepomuckého, která stojí uprostřed pohořeleckého náměstí. Pískovcové sousoší pochází z roku 1752 a pravděpodobně ho vytvořil strahovský mnich a sochař Tadeáš Hochhaus nebo pozděně barokní sochař Jan Antonín Quitainer.



Původně se nacházelo na rohu Hradčanského náměstí a ulice Kanovnická. Kromě sochy světce jsou na robustním podstavci postavy dvou andělíčků – jeden drží staroboleslavské palladium, druhý dělá gesto vyzývající k mlčenlivosti. Na podstavci je vyryta svatojánská hvězda a uprostřed ní je držák na lampu.

Pak procházíme schodištěm, které vede skrz dům U zlatého stromu.



Schodiště nás zavede z Pohořelce na Strahovské nádvoří. Nad schodištěm je strahovský znak.



Projdeme průchodem a v tu ránu se ocitáme na nádvoří Strahovského kláštera



Projdeme kolem muzea miniatur a obdivujeme kamenný sloup sv. Norberta.



Je vysoký sedm metrů na jeho vrcholu spočívá pískovcová socha sv. Norberta. Světec drží v pravé ruce monstranci, v levé patriační

kříž. Pod jeho pravou nohou leží tělo heretika Tanchelma. Sloup zhotovil v roce 1631 Václav Raussel a Zachariáš Bossi, pravděpodobně u příležitosti pátého výročí přenesení ostatků sv. Norberta z Magdeburgu do Čech. Umělecké dílo prošlo několika úpravami. Při posledním restaurování v roce 2004 byla nad sochou obnovena kovová stříška.

Součástí klášterního areálu je i řada světských staveb, které dokládají úspěšný hospodářský život kláštera. Z nich nejvýznamnější je budova pivovaru. Již jsme si zde pivečko dávaly – bylo moc dobré. Ale dnes je ještě brzo na pivo a také dost zima.



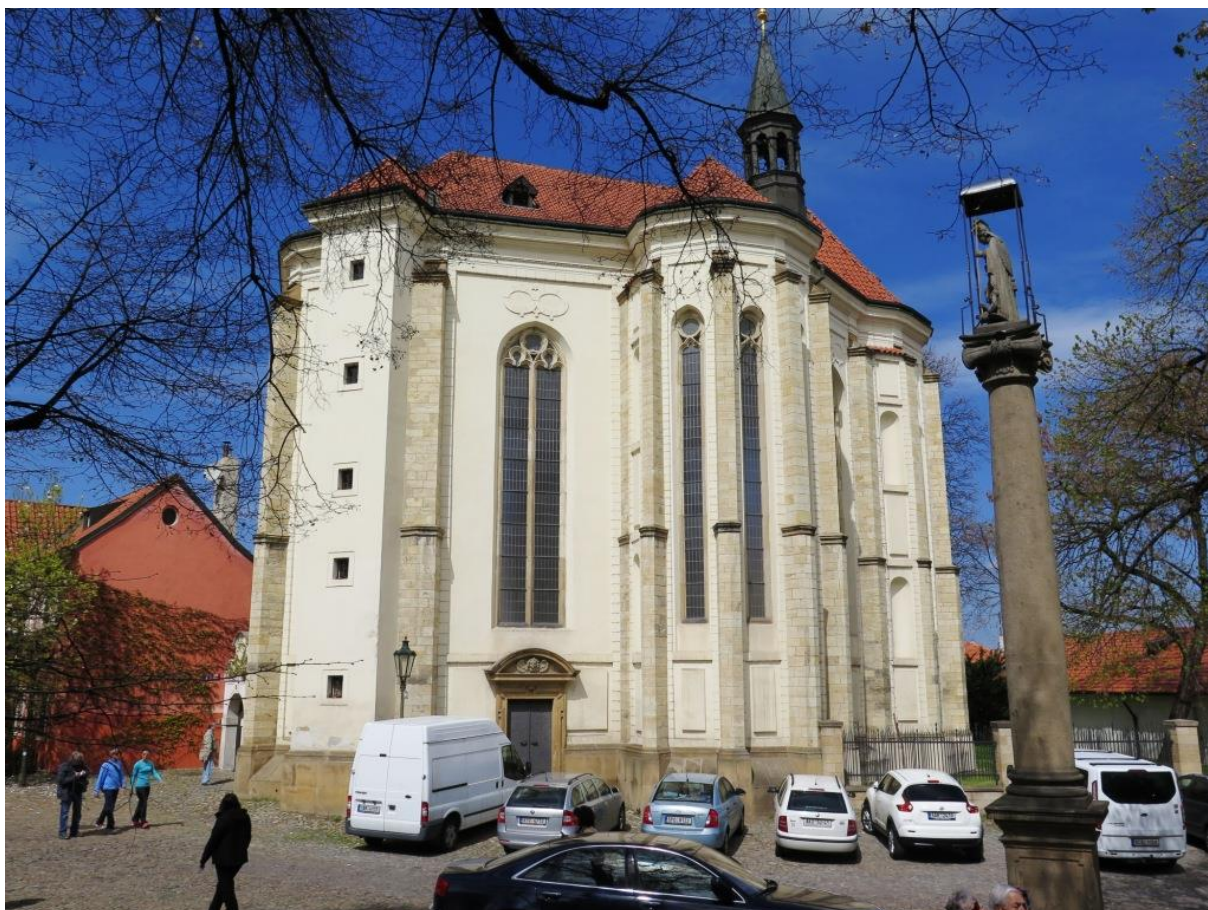
Hned za pivovarem stojí odsvěcený kostelík sv. Rocha z let 1603–12, sloužící původně jako strahovský farní kostel a nyní jako galerie; je slohově neobvyklou kombinací gotiky



a renesance

Nechal jej vystavět císař Rudolf II jako poděkování za záchranu před morovou epidemií.





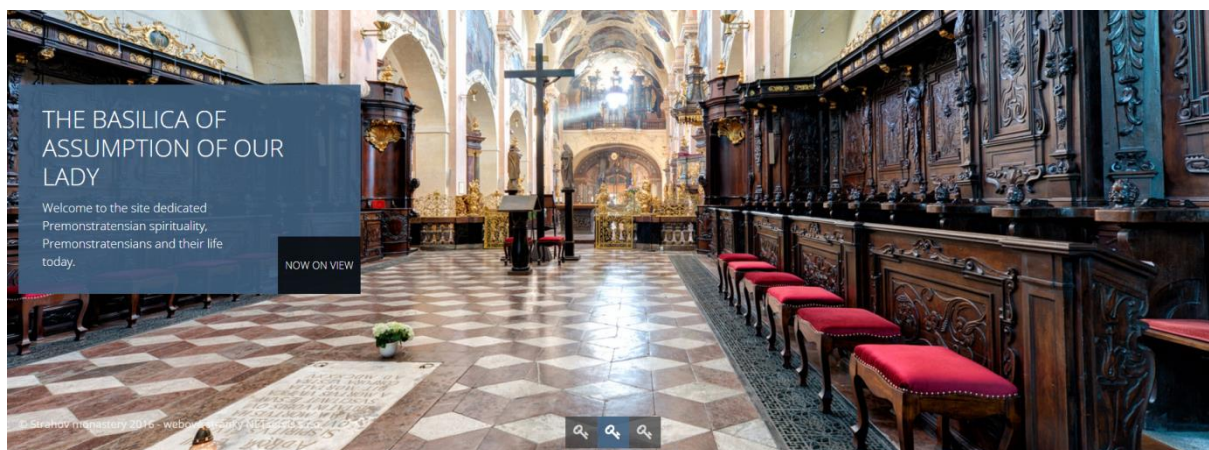
Projdeme kolem baziliky **Nanebevzetí Panny Marie**. Je – bohužel – zavřená . Tak alespoň letem světem.



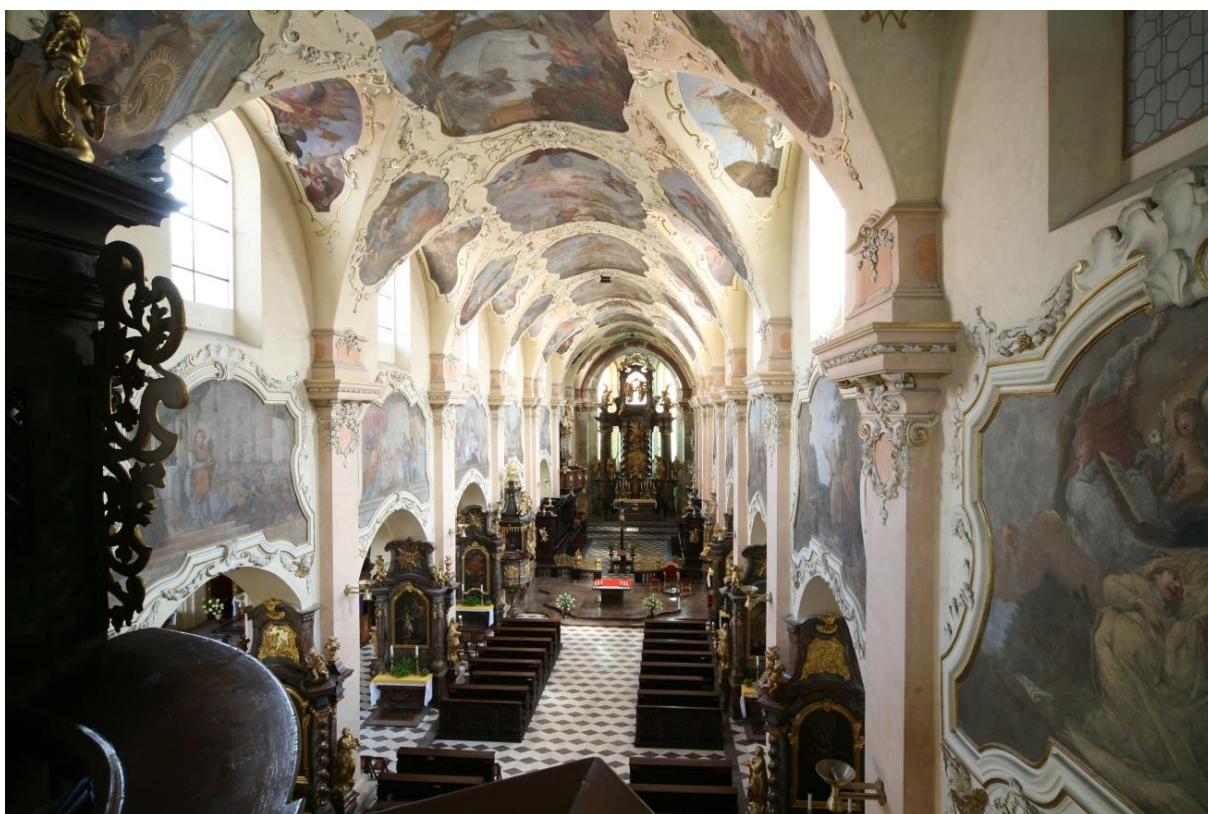
Bazilika byla založena roku 1140 členy řádu premonstrátů jako románská bazilika. Byla přestavěna v gotickém stylu za vlády krále

Přemysla Otakara II. po požáru v roce 1258. K severní lodi kostela byla přistavěna kaple zasvěcená dříve sv. Voršile, v současnosti sv. Norbertovi.

Dvě štíhlé věže kostela nelze přehlédnout. Ty reprezentují nejen tento svatostánek, ale celý areál premonstrátského kláštera na Strahově, který ve svých počátcích býval větší než areál Pražského hradu.. Nynější barokní podobu získal kostel až v druhé polovině 18. století, kdy zároveň došlo i k jeho rozšíření. V kostele jsou pohřbeny (v ebenové rakvi a zlaceném mosazném sarkofágu) ostatky sv. Norberta, zakladatele premonstrátského řádu, převezené do Prahy v roce 1627 z Magdeburku. Světec byl poté zařazen mezi patrony české země.



Uvnitř vás ohromí mramorový oltář z roku 1769 a deset postranních oltářů.



Zajímavostí je, že za svého pražského pobytu v roce 1787 zde na varhanách improvizoval W. A. Mozart



. My máme možnost vidět alespoň jesličky u zdi baziliky.



Od baziliky míříme na blízkou vyhlídku, která je součástí promenády Raoula Wallenberga . To byl švédský diplomat, který za druhé světové války zachránil v Maďarsku tisíce Židů. Sám pak v roce 1945 skončil ve vězení NKVD v Moskvě, kde zemřel. Z vyhlídkového místa je opravdu

nádherný pohled na Prahu.



Viktorka nám opět zopakuje, kde je jaká věž a věžička, a o jakou budovu se jedná. Už to docela umíme rozeznat. Z vyhlídky se pomalu přemísťujeme na Úvoz. I zde jsou krásné pohledy – otevírá se panorama Petřína a také hezký pohled na vinice Velké Strahovské zahrady





Ještě se na chvíli vrátím ke Strahovskému klášteru, na který je právě odtud krásný pohled. Klášter, jenž patří řádu premonstrátů, kdysi ochraňovala silná stráž. Ta chránila obchodníky a poutníky, kteří přicházeli nebo přijížděli do Prahy. Dokládá to kronikář Dalimil, který ve své proslulé kronice napsal, že "na tom místě stražiu smiechu, proto lesu tomu Strahov vzdiechu".

Není bez zajímavosti, že právě ke kostelům a klášterům, které měly být centrem duchovního života a vzdělanosti, se vztahuje tolik strašidelných, hrůzyplných, ba až morbidních pověstí.

Strahovský klášter není výjimkou. Proč zrovna odtud vyjíždí řeholník v dětském kočárku taženém poníky, jimž z tlamy šlehá oheň, těžko říci. Není také jasné, proč se právě ze Strahovské zahrady ozývá mezi první a druhou hodinou ranní nářek mladé dívky, jakoby jí někdo vraždil.

Z téže zahrady o hodinu později vyjíždí mnich, který drží v rukách svoji hlavu, jako by ji někomu nabízel. Kdysi prý byl povolán do ulice Úvoz k nemocnému, kterému uhodila poslední hodinka. Mnich však byl líný, neboť právě s chutí večeřel. Na cestu se vydal až za hodinu, ale to už chorý muž zemřel bez poslední svátosti. Protože bylo kluzko, řeholník spadl za trest z koně a zlomil si vaz.

A my jdeme chvíli Úvozem a asi po 50 metrech odbočujeme vlevo na schody vedoucí do Loretánské ulice.



Schody byly využity několikrát i filmaři. Snad nejznámější je film Adéla ještě nevečeřela.



A ještě malá zajímavost – údajně, když bychom na schodech v horní části skákali jako pominutí, uslyšíme podivné zvonění, které se rozléhá v úzké mezeře mezi domy. Pod schody totiž vede stará kanalizace a země pod schody je tedy dutá. No nezaskákali jsme si – někteří byli rádi, že schody vůbec vyšli.

Schody ústí mezi domy Na Koženém vrchu a U kanónu.



Zahneme opět vlevo a chvíli postojíme u **kaple sv. Barbory**



Inspirací k vybudování kaple i k její výzdobě, kterou ztvárnil Václav Vavřinec Reiner, byla pověst, podle které byli na tomto místě v roce 1512 popraveni dva loupeživí rytíři, bratři Chlévcové, a to naražením na kůl. Jeden z nich se prý dokázal osvobodit a doplazil se až ke kostelu sv. Benedikta.

Patronka kaple sv. Barbora byla zvolena zřejmě proto, že je mimo jiné ochránkyní před smrtí bez zpovědi.

Uvedenou pověst ve své kronice barvitě vylíčil Václav Hájek z Libočan: lapka, odlomiv se z kůlu a doplaziv se ke kostelu, oznámil přivolanému knězi, že bez zpovědi a přijímání svátosti velebné nemůže umřít, neboť se horlivě modlil ke svaté Barboře, která jej opatruje před náhlou smrtí bez náležitého křesťanského zaopatření. Jakmile kněz odsouzeného zaopatřil, ten ještě téhož dne zemřel.

Freska v kapličce v horní části zobrazuje orodující svatou Barboru obklopenou andílky, dole je namalován umírající zločinec s knězem při svaté zpovědi. V pozadí tohoto výjevu si můžeme povšimnout malé postavičky odsouzence s kůlem.

Kapli postavil kolem roku 1725 František Maxmilián Kaňka pro hraběte Štěpána Kinského



Na místě dnešní zahrady, o kterou se vzorně starají dobrovolní hasiči Prahy 1, původně stávala jízdná se zahradou, patřící k nedalekému Černínskému paláci. Zchátralá jízdná byla zbořena v roce 1845, kdy už areál patřil k sousednímu Trauttmannsdorffskému paláci, kde byla ženská káznice. Zahrada byla osázena ovocnými stromy a změněna na sad. Dalším zásahem do zahrady byl vznik požární nádrže v době 2. světové války. I ta prošla díky radnici Prahy 1 a jejím dobrovolným hasičům velkou proměnou.



Když projdeme kolem vyhlášené pivnice **U černého vola**, tak hned vedle stojí **Dům U Drahomířina sloupu**.



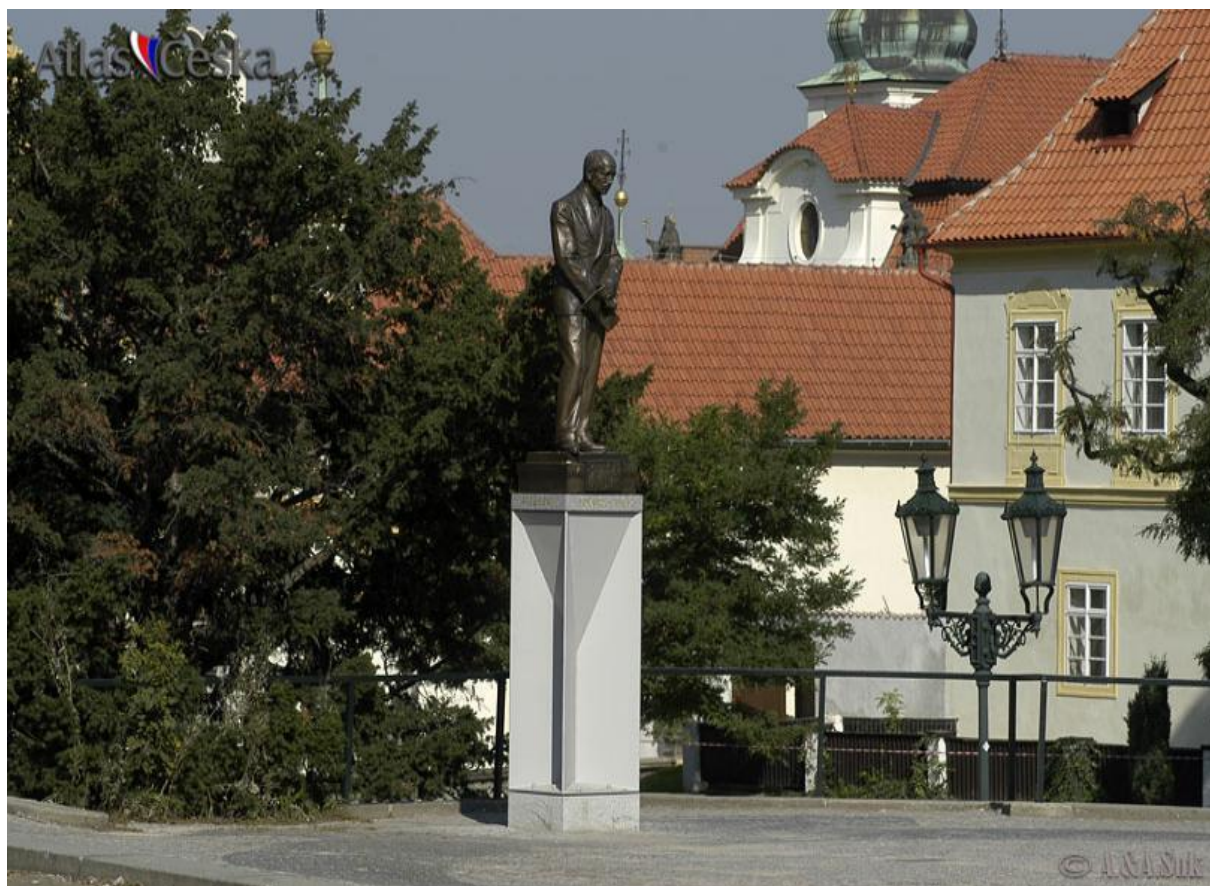
Jméno dostal podle sloupu, který před ním stával v 18. století. Sloup připomínal osud kněžny Drahomíry a v r.

1788 byl povalen a rozbit na kousky snad v souvislosti s osvícenským tažením proti pověrám a mystice. Od roku 1948 zde bydlela Hana Benešová, vdova po prezidentu Edvardovi Benešovi. Byt se zvláštním vchodem a terasou, celý o rozloze 450 m², platil stát. Také platil řidiče služebního automobilu, hospodyně a komornou. Její pobyt zde připomíná pamětní deska od sochaře Zdeňka Josefa Preclíka

Z Domu u Drahomířina sloupu na Hradčanech by se měl stát palác se dvěma bazény, výtahem a podzemními garážemi. To vše v rámci Knihovny Václava Havla, kterou hodlá zbudovat Zdeněk Bakala

A my již zahýbáme na **Loretánské náměstí**.

Zde nás vítá bronzová socha Edvarda Beneše – ta byla odhalena v roce 2005. Byla odlita podle originálu od K. Dvořáka, který jej vytvořil ještě v průběhu života Edvarda Beneše.



V prostoru dnešního Loretánského náměstí bývalo v 10. století pohřebiště a ve 14. století tržiště, součástí Hradčan se stal až za panování Karla IV., který město rozšířil a obehnal novými hradbami.

Loretánské náměstí vzniklo při stavbě Černínského paláce, který jej na západní straně zcela uzavřel. Název náměstí se ustálil v první polovině 18. století.



Jméno dostalo podle Pražské Lorety, která stojí na jeho východní straně. Loreta je zdejší klenot – je zde Svatá chýše, nebo-li Loretánský domek, cíl mnoha prosebníků, kteří sem přicházeli vyprosit si uzdravení. Věhlasný je i loretánský poklad, soubor liturgických předmětů. O skvostně zdobeném kalichu z roku 1510 se vypráví, že na jeho dně je stopa po víně, které se pilo v káni Galilejské. Před mnoha lety prý jistý Kilián, slepec, který byl pouličním muzikantem a občas hrál na loretánskou zvonkohru, při hře náhle před sebou viděl své rodné město. Jakmile ale dohrál, navrátila se mu opět slepota.



My alespoň nakrátko nahlédneme od pokladny na prostranství kolem Svaté chýše.

Na náměstí najdeme i další významné budovy, především nepřehlédnutelnou budovu Černínského paláce, která má nejdelší barokní průčelí v Praze. Dnes zde sídlí Ministerstvo zahraničních věcí, k paláci přiléhají zahrady. Málokdo také ví, že na území Prahy je dvanáct bran do pekla a jedna z nich je v podzemí Černínského paláce.



Severní stranu náměstí uzavírá kostel Panny Marie Andělské s přilehlým kapucínským klášterem. A sem právě míříme. Chceme si prohlédnout zdejší vyhlášený betlém.



Jedná se o nejstarší kapucínský klášter v Čechách, který byl založen již v roce 1600. Klášterní konvent byl vybudován v 17. a v první polovině 18. století. Se sousední pražskou Loretou, kterou zdejší kapucíni spravují, je propojen nadzemní spojovací chodbou. Prostá jednolodní sakrální budova s čtvercovými kaplemi po stranách a malou sanktusovou věžičkou je nedílnou součástí areálu kapucínského kláštera. V roce 1757 poškodila kostel pruská střelba při obléhání Prahy a zanechala ve vnější zdi dělostřelecké koule.



V 17. století se v kapucínských klášterech v Čechách začaly ve velkém rozsahu restaurovat a instalovat dochované betlémy. Mezi nejceněnější patří právě betlém, který je k vidění v klášterním kostele Panny Marie Andělské v Praze. Jedná se o pozoruhodný soubor 32 lidských figur a 16 zvířat.

Původně býval betlém během roku uložen a sestavoval se vždy před Vánocemi. Můžeme se domnívat, že nebyl každý rok postaven úplně stejně, různě vysoké postavy umožňovaly nejen určitou scénickou variabilitu, ale také odchylky od pravidel perspektivy. Nejvyšší jsou figury pastýřů, až 175 cm vysoké, dále jsou zde strážníci a zástupci řemeslníků, jejichž postavy jsou vysoké okolo jednoho metru.

V roce 1969 byl betlém restaurován akademickým sochařem Karlem Stádníkem a byla provedena stálá instalace v boční kapli. Návštěvníci tak procházejí mezi postavami betléma, což jim umožňuje nevšední zážitek. Další výhodou zvolené instalace je skutečnost, že stabilně umístěné figury netrpí manipulací či skladováním.

Betlém se skládá bezmála z půl stovky postaviček



Mimo Svaté rodiny s Jezulátkem jsou tady důstojní tři králové v bohatém rouchu, panoši se slunečníky i zbrojnoši a také stádečko ovcí, z nichž ty mekající vpředu mají dokonce pravé rouno, a také pes a zamyšlený pastýř – prostě vše, co si barokní zbožnost spojovala s betlémem. Něžná Panna Marie s mužným svatým Josefem pod stříškou hlídají boží nemluvně.



Mimo Svaté rodiny s Jezulátkem jsou tady důstojní tři králové v bohatém rouchu, panoši se slunečníky i zbrojnoši a také stádečko ovcí, z nichž ty mekající vpředu mají dokonce pravé rouno, a také pes a zamyšlený pastýř – prostě vše, co si barokní zbožnost spojovala s betlémem. Něžná Panna Marie s mužným svatým Josefem pod stříškou hlídají boží nemluvně.

Na celém díle nebyl ještě proveden restaurátorský průzkum, ale podle dílčích zjištění je možné říci, že významnější postavy mají hlavy a ruce vyřezané ze dřeva a jsou polychromované. Těla fi gur a menší postavy tvoří dřevěná kostra vyplněná slámou a potažená papírovinou. Postavy jsou oblečené do kašírovaných textilií.

Kresby města v pozadí pocházejí ze starého betléma, který byl nalezen v Hejnici. Dvě ovečky mají pravé rouno, které jim prý před dvěma desetiletími věnoval obdivovatel ze Slovenska. A také bečí, pokud jim hodíte peníz. Jeho výše není dána, spíše asi jeho váha. Bratr připomíná historku, kdy jedna paní vhodila padesátník, a ovečka ani nemekla. Jiná návštěvnice prý dodala, že za tuto sumu by nemekla také.

V současné době v klášteře žije podle všech pravidel řádu 9 bratří. Své dny tráví společně v modlitbách, práci, ve volných chvílích i zábavou

Z kostela již míříme na **Nový Svět**.

Tato nezapomenutější část Hradčan se nazývá Nový Svět z toho důvodu, že se nalézala mimo území města Hradčan, založeného okolo roku 1320. Takzvané. předpolí Pražského hradu založil původně nejvyšší pražský purkrabí Hynek Berka z Dubé. Jedná se vlastně o bývalé hradčanské předměstí, které začalo vznikat přibližně v polovině 14. století a po roce 1360 bylo zahrnuto do hradčanských hradeb

Ulička Nový Svět kopíruje původní cestu podél potoka Brusnice, která těmito místy vedla k osadě Střešovice. Zdejší zástavbu téměř zničil požár v době husitských válek v roce 1429. Po obnově Nový Svět vyhořel znovu. Při obrovském požáru, který postihl celou Malou Stranu a Hradčany v roce 1541.



Ponejprv byly zdejší domky obývány lidmi vázanými služebními povinnostmi na Hradě. Později byly zdejší domky obývány převážně chudinou, což platilo hlavně pro období první republiky. Nouze, nezaměstnanost a hlad byly v těchto místech všudypřítomným hostem. V malinkých místnostech se tísnily početné chudé rodiny. Tak kromě rodičů v posteli tu spávalo mezi mračnem švábů v hadrech na zemi třeba i osm až deset dětí. Stávalo se, že hned vedle nich vykukovaly zpod hrubé přikrývky dvoje páry nohou, tam spala nejstarší dcera se svým milým. Protože v těsných světnicích nebylo k hnutí, přenášel se za hezkého počasí veškerý místní život do ulic a přilehlých dvorečků. Mezi domky navíc visely šňůry zatížené prádlem, takže zdejší kolorit silně připomínal italské uličky. Také zde svítily poslední plynové lampy v Praze, než byly v roce 1985 převedeny na elektřinu.

Nový svět často vyhledávali filmaři. Mnozí z nich tu žili nebo stále žijí.



Po levé straně máme zeď, která ohraničuje nádhernou barokní zahradu Černínského paláce. Po chvíli se po levé straně objeví kraťoučká ulička Na Náspu.



V celé uličce je vlastně jen jeden dům a to č.2, ve kterém bydlel Karel Kachyňa, režisér takových filmů jako Král Šumavy, Lásky mezi kapkami deště, Sestřičky, Smrt Krásných srdců a mnohých dalších. Pokračujeme dolů Černínskou uličkou, dlážděnou zde opravdovými hrbolatými kočičími hlavami.



Po levé straně nás

zaujme socha svatého Jana Nepomuckého, která patří k **domku č.5 s galerií a malým balkónkem v patře s dřevěným zábradlím, na kterém jsou ještě sošky**. Tento dům je ateliérem a domovem filmaři a výtvarníkovi Janu Švankmajerovi, který se tu v sedmdesátých letech scházel s hercem Janem Třískou, jež se později při své emigraci dostal do Nového Světa za velkou louží. Se svým dalším sousedem, který bydlel, jak ještě uvidíme o pár domů dál, Jindřichem Polákem se nesetkávali jen v uličkách Nového světa, ale i jako

pracovní kolegové. Švankmajer vytvořil známé amarouny v Polákově seriálu Návštěvníci.



Sousední přízemní domek s malými pitosreskními vikýřky nemá ani své vlastní číslo a je zřejmě jen odnoží následujícího klasicistního domu č. 7 **U Zlatého bažanta**, jak si můžeme všimnout na krásně provedeném domovním znamení.



Na protější straně ulice v domě č. 6 žil a měl svůj první pražský ateliér malíř Jan Zrzavý. Jeho posledním majitelem byl filmový režisér Ivo Novák, který se proslavil díly Léto s kovbojem a Fešák Hubert.

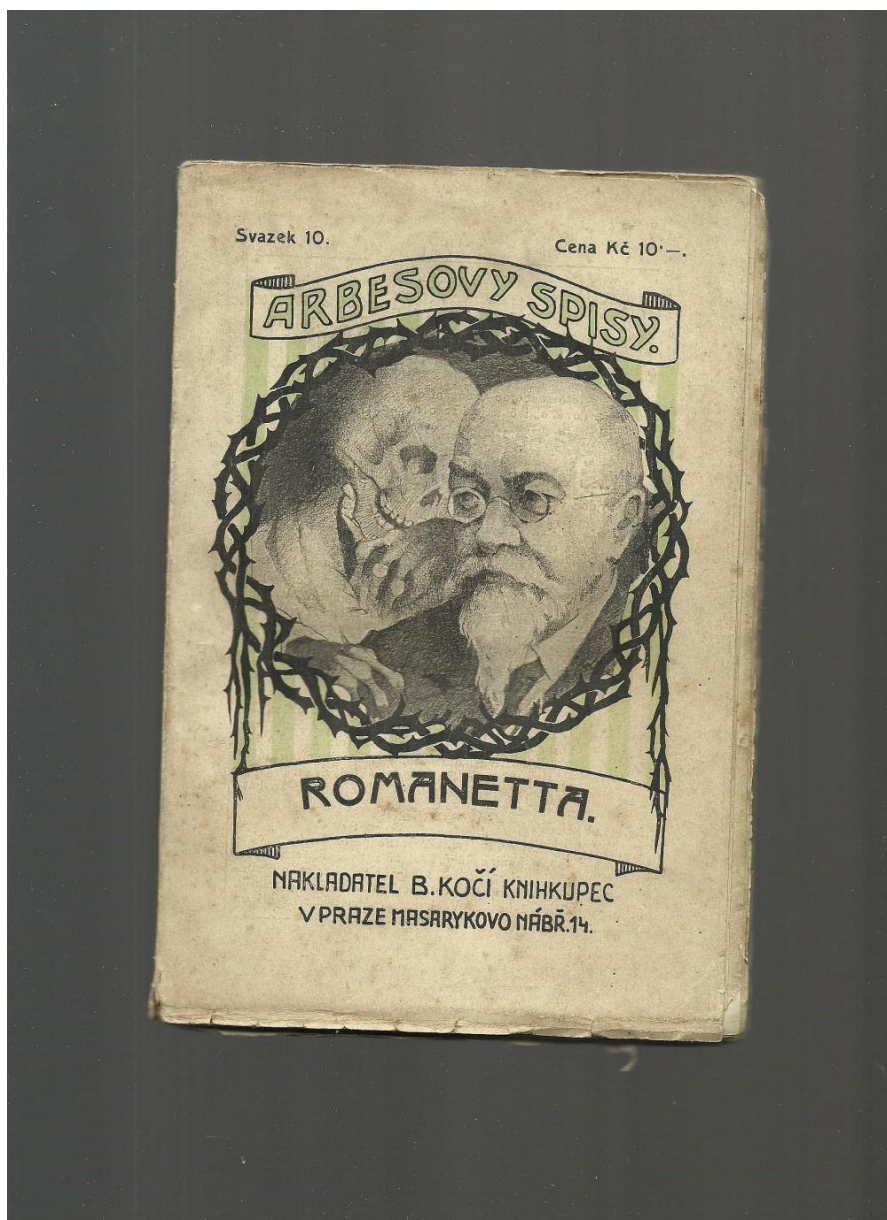




A nyní nám padne do oka roubená chaloupka se šindelovou střechou. **Jmenuje se U Raka.** Nejstarší písemná zpráva o tomto domě pochází z roku 1739.



Tehdy si pozemek za 80 rýnských zlatých koupil řezník Antonín Simonis a vystavěl zde stáje pro jateční dobytek. Ve druhé polovině 18. století k němu další majitel opět řezník Libický postavil druhý dům a stáje byly změněny na byty pro chudinu. V jednom z těchto bytů bydlela také chudá švadlenka Josefína, za kterou chodil spisovatel Jakub Arbes. A pak si ji také vzal. Navíc do domu U Raka umístil děj romaneta Zázračná madona. Hrdinka romaneta se chce zalíbit svému manželovi, který si ji vůbec nevšimá a pro nějž je jeho jediným ženským ideálem Madona od Murilla. Žena proto začne v malých dávkách konzumovat otrušík a poté neuvěřitelně zkrásní, až dosáhne podoby Madony na obraze. Teprve pak si jí manžel všimne, ale už je pozdě, nebohá žena umírá na otravu.



A proč se jmenuje dům

U raka ? Protože v těchto místech kdysi protékal a dosud protéká potok Brusnice, který je dnes bohužel v těchto místech zatrubněn, takže z něj moc neuvidíme. V dobách, kdy ještě směle tekł po povrchu, měl své koryto právě v místech dvora roubeného domku. A protože se v něm vyskytovalo množství raků, tak dům získal své pojmenování.

Dům U Raka má vůbec zajímavou historii a ne vždy svým obyvatelům jen štěstí přinášel. Ve druhé polovině minulého století si jej v dobré víře koupili dva nerozluční přátelé spisovatelé Arnošt Lustig a Ota Pavel.



Ani jednomu však roubená chaloupka mnoho radosti nedala. Arnošt Lustig v roce 1968 volí emigraci. Ota Pavel trpí hlubokou duševní poruchou a v roce 1973 umírá na infarkt. V 80. letech 20. století dům kupuje fotograf Alexandr Paul a po dohodě s památkáři roubenku, těžce napadenou dřevomorkou, zbourá a postaví její přesnou repliku, kterou můžeme obdivovat i dnes. Nyní je zde romantický hotel a kavárna



Pokračujeme pomaloučku a skoro u každého domu se dozvídáme nějaké zajímavosti.



Zde – na hlavní novosvětské uličce si užijme skoro “kulometnou palbu” celé řady “zlatých” domů. Ten první č. 27 se jmenuje **U Zlatého slunce**. Je vlastně troj - domek s číslem 27 a 6. Je asi nejslavnějším a zároveň i nejvíce fotografovaným objektem na Novém Světě. Dnes ho obývá akademický malíř a grafik Vladimír Suchánek s manželkou. Kdysi tu bydlel malíř a grafik Jiří Anderle. Domky jsou propojeny vnitřním schodištěm, malovaný strop pochází ze 17. století a je z Martinického paláce.



V čele tohoto trojdomku a náměstíčka nás zaujme mini domeček č. 6, který má jen jedno okno, ale žádné dveře, jen naznačený rám v omítce. Do domu se sice vchází z přilehlého domu č.27, ale visí na něm kupodivu stejné orientační číslo jako na domě Jana Zrzavého v Černínské ulici , označeného také číslem 6. Takovýto chaos adres a čísel je možný jen na Novém Světě. Ten nejmenší domek, který má jen jedno okno a zaslepené dveře, používají Suchánkovi jako jakýsi depozitář a kvůli chladnému klimatu i jako spíž. Pan Suchánek má vytištěnou fotografii domu

od Sudka, kde jsou ještě vidět dveře. Tehdy zde byl krámk a později, v 50. letech, tu bydlela jedna stará paní. Měla tu jen postel, židli a kamna. Stůl už se sem nevešel. Přízemní místnost v sousedním domku je o něco větší a pan Suchánek ji v zimních měsících používá jako ateliér.

Domek je oblíben filmaři, mnohdy se zde natáčelo – třeba detektivka Srdíčko (1987) s Věrou Kubánkou a Janou Preissovou.

A aby toho nebylo málo, máme tu na jednom místě **další šestku**, a sice hned na protějším rohu. Proč už třetí 6? To proto, že tenhle dům se už počítá pod vlastní uličku Nový Svět, jak nás může přesvědčit kromě nové uliční cedule i dochované staré malované německo-české značení z 18. století “Neuwelt-gasse – Na novém světě” (jak vidno “nový svět “se tenkrát psával ještě s malými písmeny).



Název **u Zlatého pluhu** mají hned další dva sousedící domy č.25 a 23. Původně jeden dům ve stylu jednoduchého baroka ze šedesátých let 17.století byl totiž v roce 1804 rozdělen na dva. V domě bydlel houslista Jan Ondříček, kterému se v tomto domě narodil syn František, budoucí slavný houslový virtuóz. Tuto událost připomíná i pamětní deska na domě č.25.

Nyní je zde hotel s apartmány.



Na protější severní straně je klasicistní dům U - výjimečně ne u zlatého - ale Zeleného křížku, Vedle to však napravuje snad nejzajímavější dům na Novém Světě – správně zlatě nazvaný **U Zlaté hvězdy**. Své domovní znamení má přímo i na domě, což je v těchto končinách spíš výjimka. Oba vznikly pravděpodobně podle návrhu Ignáce Palliardiho. Dům U Zlaté hvězdy se schody na malou pavláčku vypadá jako z pohádky. Míchá se v něm v jako v koktejlu baroko i

klasicismus. Jednopatrový přístavek z pravé strany (opět bez čísla, protože patří k Zlaté hvězdě) postavil guvernér Charles Thierry de Rembau.



Historie domku s malou pavlačí sahá do 17. století, kdy sloužil jako hájenka. Tehdy v něm bydleli zaměstnanci Pražského hradu starající se o oboru v Jelením příkopu. Její správce zde žil až do roku 1821. Od té doby se tu vystřídalo řeznictví i výčep.



Dnes se v přízemí Zlaté Hvězdy je roztomilá a útulná kavárnička, z jejíhož francouzského okna je vidět do horního Jeleního (zde nazývaného někdy Novosvětský) příkopu s potokem Brusnice.



Protože už na této straně uličky žádné další domky nejsou, nezbývá nám, než se věnovat straně jižní, kde na nás čeká na první pohled nenápadný dům č. 21 – opět výjimečně - je pojmenovaný nikoli zlatě, ale U Bílého lva.



V domě U Bílého lva je nad vedlejšími dveřmi staré jízdní kolo a ještě jedno větší uvnitř. Zvenčí běžný, uvnitř skrývá tajemství. Na internetu jsem se dozvěděla, že když máte štěstí a potkáte nějakého domorodce a nechá vás nahlédnout za ohradní zeď, tak uvidíte malebný dvorek s pavlačovým domkem.



V rohu se prý nachází tajná chodba, která prý vede do přilehlého kapucínského kláštera. A dvorku dominuje nádherná starobylá kamenná studna.



Vedlejší dům č. 19 **U Zlatého beránka** (zvaný též U Šafránků či U Myslivečků), je opět jeden z mála, u kterého je domovní znamení vyobrazeno, oplývá hned několika významnými osobnostmi, které v něm v poměrně nedávné době přebývali. Kdysi na tomto místě stávala renesanční usedlost, ta však nepřežila třicetiletou válku. Poté se pozemek s ruinou dostal do rukou mistrům řeznickým – v roce 1672 tu řezník Václav Kohout postavil na rozvalinách nový dům, který v první polovině 18. století řezník Václav Šafránek barokně přestavěl. Další majitelé se však o dům příliš nestarali, a tak se nebohému domu v roce 1830 zřítíl arkýř v prvním patře. Tak ho raději celý strhli, všechny další barokní výstupky a ozdůbky osekali a dům v uměřeném klasicistním slohu přestavěli. Klasicismus se však zdál zřejmě novým

majitelům v roce 1977 a 1997 pro tak malebnou lokalitu příliš strohý a tak pro zvýšení atraktivity objektu přidali spoustu historizujících prvků jako třeba vyobrazení domovního znamení a umělecké kování.



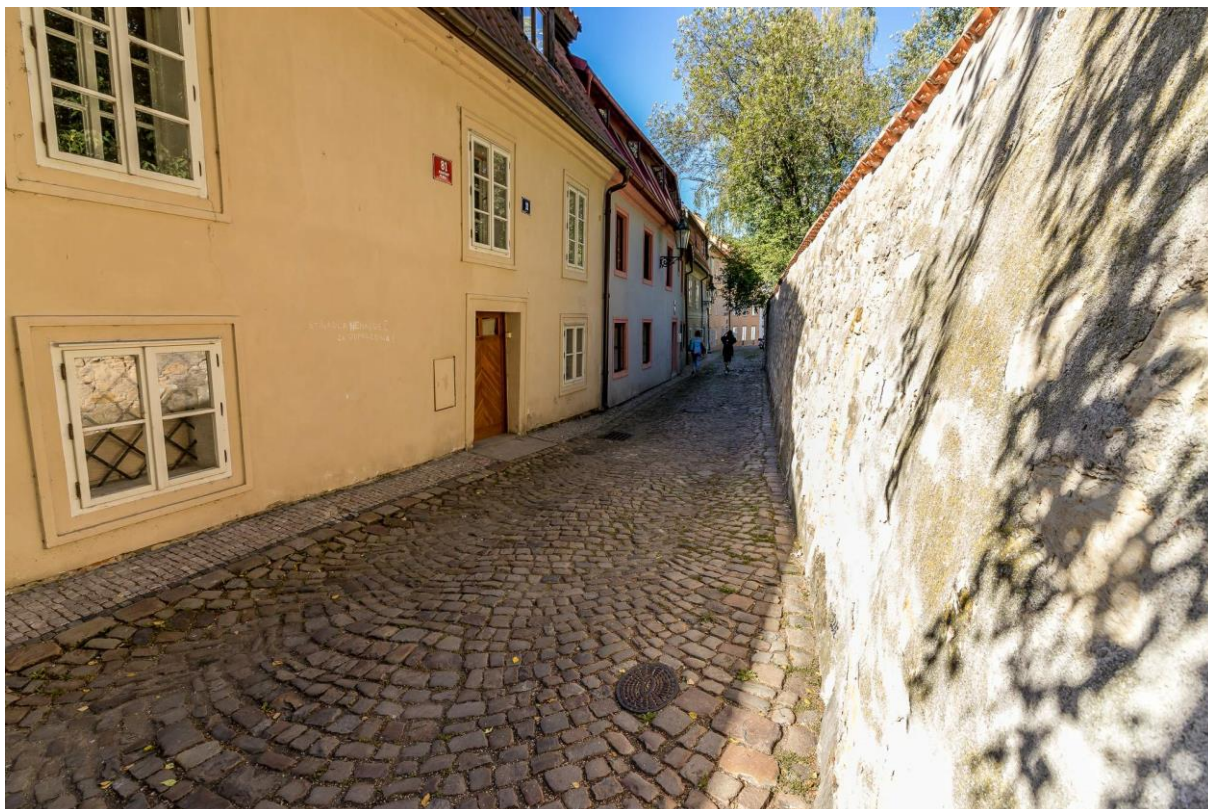
Pitoreskní dům nalákal ve druhé polovině 20. století k bydlení dvě velmi svérázné osobnosti. V šedesátých letech tu míval ateliér pozdější ředitel národní galerie Milan Knížák, kterého tu

navštívil bohémský americký beatník, básník a král pražského majálesu 1965 Allen Ginsberg. V sedmdesátých letech se do Zlatého beránka přistěhoval malíř Miloš Kurovský. Svěrázně upřímného malíře, neměl komunistický režim v oblibě a tak mu zakázal vystavovat na oficiálních výstavách. Kurovský si s tím však poradil po svém, v prvním patře u Beránka se ubytoval a celý přízemní prostor věnoval své umělecké tvorbě. V první místnosti vlevo od vchodových dveří měl ateliér, kde za oknem sedával u stolu a pracoval. V dalších dvou místnostech pak obrazy vystavoval, takže kolemjdoucí mohli skrz okna dobře vidět fantastické krajinky z jiných planet se zapadajícím sluncem a roztodivné přišery i éterické ženské postavy. Za teplých dnů si pak Miloš Kurovský rozkládal své náčiní a maloval přímo uprostřed uličky.



Vpředu fotografie je dům Zlatý beránek, následuje poměrně úzký dům č. 17 zvaný U Zlatého (někdy též U Bílého) čápa (s paní u okna), dále č. 15 U Zlatého keře a č. 13 U Zlatého stromu

V domě č. 13 U Zlatého stromu a ve vedlejším č.11 bydlel filmový scénárista, režisér a tvůrce známého pana Tau Jindřich Polák.



Následuje dům č. 9 U sv. Michala, naproti němuž jsou vchody do Jeleního příkopu k potoku Brusnici. Ten první vchod vede na dětské hřiště za zdí a ten druhý na letní scénu divadla Ungelt.



Mezi dvěma uličkami, stoupajícími k někdejšímu posádkovému soudu, vojenskému vězení a z dob bolševického teroru známého „domečku“, stojí dům č. 7, barokní vila z let 1705-8, kterou vystavěl osobně Jan Blažej Santini – Aichl pro svého bratra, kameníka a štukatéra Františka Jakuba. Má hned několik jmen – Dům Santiniůvský, Šmicerovský, Lobkovický, **U zlatého žaludu nebo** Dům Loretánských muzikantů. Kolem roku 1720 jej totiž zakoupila Loreta pro devět chlapců – zpěváčků gregoránských chorálů. Vila měla až do požáru roku 1918 šindelovou střechu.



Při procházce dál se dostáváme k dominantě, která vás zákonitě musí praštit do očí, neboť se tak nějak vymyká zaběhnuté šedi ostatních domů. Je to třípatrový dům, jehož omítka je jasně červená. **Dům u Zlatého hrozu** Je to dvoupatrový raně barokní dům také zvaný U Modrého hrozu s nárožním arkýřem. Tento malý měšťanský palác byl postaven v roce 1694 hradčanským občanem Abrahamem Unkofferem na místě dřívější středověké zástavby, která

utrpěla velké škody za třicetileté války, hlavně při švédském obležení Prahy. Unkoffer nechal stavbu vyzdobit freskami, malovanými stropy a benátskými zrcadly.



Je to Jeden z nejkrásnějších domů na Novém Světě a lidé ho občas chybně nazývají domem U Delfína. Toto označení vzniklo díky dvouocasé rybě, která zdobí spodní část arkýře mířícího

do Kapucínské ulice. Jde o kopii – zbytky původní ryby má na stěně své pracovny zavěšené Jana Reichová, jedna z obyvatelk domu a zároveň předsedkyně Společenství vlastníků bytových jednotek U Zlatého hrozu. Původní rybu kdysi paradoxně urazil nákladák, který vezl do jedné z místních vináren víno. A ačkoliv se vývěsní štít na domě nedochoval (nejspíš byl dřevěný), zdobil ho zlatý hrozen.



Tento dům měl velké štěstí, protože když ho Unkoffer stavěl, podali na něj kapucíni z vedlejšího kláštera žalobu. Vadilo jim, že z horních oken domu by bylo vidět k nim do zahrady. Unkoffer tehdy vyhrál díky šalamounskému rozhodnutí nechat na zadní čelo domu vymalovat slepá okna.

Žil zde klavírista a hudební skladatel Rudolf Friml - spolu s dalšími deseti členy rodiny. Friml se později proslavil v Americe, coby zakladatel hudebního divadla. Cestou na pivo do hospůdky v Černínské ulici ho tu vždy vyzvedával písničkář Karel Hašler, jenž si v roce 1908 vzal Frimlovu sestru Zdenu.

A hned vedle je vyhlášený dům **U Zlaté hrušky**

Historie domu U Zlaté hrušky (nebo také U Abraháma) zasahuje až do středověku. Dnešní vzhled domu je ale dán barokními úpravami z 19. století. V té době už bylo baroko retro, takže se jedná o značně kreativní tvary spíš ve stylu selského baroka, kdy některé rostlinné motivy bychom mohli směle zařadit do secese.



Při pohledu na ceny na jídelním lístku zdejší luxusní restaurace lze dnes jen těžko uvěřit, že se na tomto místě za první republiky nacházela špeluňka velmi pochybné pověsti – něco na způsob legendární Jedové chýše. Naproti domu za zdí se ještě nalézá letní část restaurace.

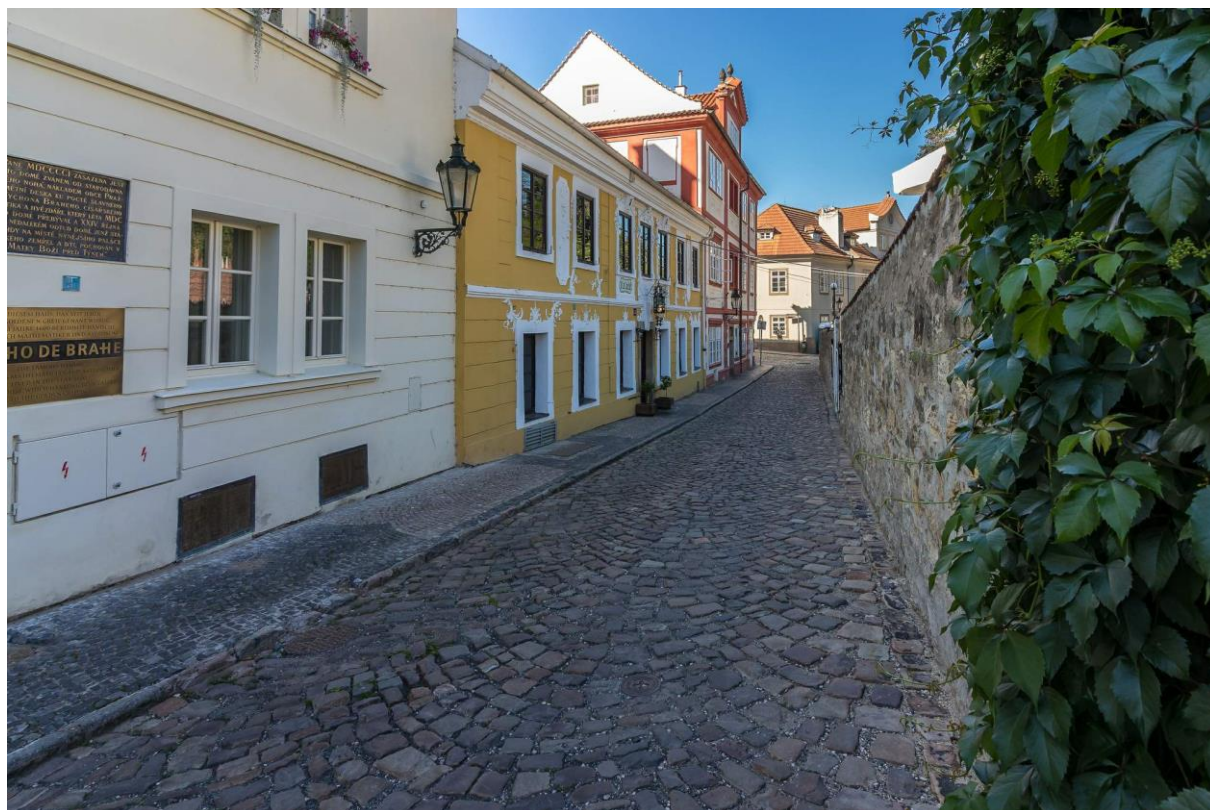




Historicky nejslavnější dům na Novém Světe má jméno **U Zlatého noha**. V roce 1600, kdy na pozvání císaře Rudolfa II. přijel do Prahy slavný dánský hvězdář Tycho de Brahe, tu býval stejnojmenný hostinec. Věhlasný astronom, astrolog a alchymista v něm nějaký čas přebýval, než se přestěhoval do domu na Pohořelci.



Od domu U Zlatého noha se můžeme dát doleva - naproti vchodu do Jeleního příkopu je vstup do Horní Lumbeho zahrady. Ale to až příště



My se vydáváme ulicí Kanovnická – je to ulice, která spojuje Nový svět s Hradčanským náměstím. Získala jméno od kanovníků, kteří zde bydleli poblíž katedrály sv. Víta, kde pomáhali při liturgických obřadech i při správě biskupské diecéze.

Ulice vznikla ve 14. století a vedla ke hradbám, kde u jejího konce byla Špitálská brána.



Projdeme kolem **domu pážat pánů z Martinic**. Ten své jméno dostal pole období vlády Rudolfa II., který zde ubytovával pážata. Poté, co dům vyhořel, se na jeho raně barokní přestavbě podílel slavný architekt Carlo Lurago, mimo jiné autor návrhu Klementina. Dům zažil nespočet různých obyvatel – od sociálně slabších, po školkové děti či městské úředníky. Ti jej v roce 2008 opustili a od té doby je kulturní památka v seznamu prázdných domů a čeká na své další využití.

Na nároží ulic Kanovnická a U kasáren je vchod do **vojenského kostela sv. Jana Nepomuckého**

Jeho TOP spočívá v tom, že se jedná o vůbec první sakrální stavbu významného barokního stavitele Kiliána Ignáce Dientzenhofera (někde ovšem k tomu první přidávají ještě slůvko větší). Druhou originalitou je fakt, že kostel nemá původní mobiliář, ale téměř vše, co v interiéru uvidíte, sem bylo přeneseno z kostela sv. Vojtěcha, který kdysi stával vedle Prašné brány a byl stržen kvůli plánované výstavbě secesního Obecního domu. Třetí zajímavost tohoto místa spočívá v tom, že hradčanský klášter Voršilek měl být údajně jedním z míst, kde

se odehrál zázrak, vedoucí ke svatořečení sv. Jana Nepomuckého. A díky tomu také vznikl klášterní kostel, který nahradil původní Kapli sv. Anny.



Roku 1713 požádaly sestry řádu sv. Voršily císaře o předání pozemku, na kterém dříve stál císařský špitál, aby si ke svému klášteru (nynější kasárna Hradní stráže) mohly postavit také kostel.

Tento pozemek jim byl přidělen roku 1719 a o rok později na něm byla podle projektu Kryštofa Dientzenhofera zahájena stavba kostela. Po jeho smrti v roce 1722 projekt převzal jeho syn Kilián Ignác, který ho zároveň pozměnil. Tím se kostel sv. Jana Nepomuckého stal prvním samostatným projektem tohoto významného barokního stavitele. Stavba kostela byla dokončena roku 1728. Vysvěcen byl po svatořečení sv. Jana Nepomuckého roku 1729.

Za vlády Josefa II. byl kostel roku 1784 uzavřen a sloužil jako sklad soli. Koncem 19. století získala kostel armáda a začala ho využívat jako vojenský školní kostel pro potřeby nedaleké kadetní školy (současné ministerstvo obrany). Po únorových událostech roku 1948 byl, jako

následek postupného rušení vojenské duchovní služby, kostel uzavřen a později převeden zpět do vlastnictví pražského arcibiskupství.



Reinerova krásná freska na stropě

Dnem 1. září 2001 byl kostel rozhodnutím pražského arcibiskupa propůjčen Armádě České republiky pro potřeby vojenské duchovní služby.

Na základě rozhodnutí náčelníka Generálního štábu Armády České republiky byl kostel od 1. května 2002 zpřístupněn veřejnosti jako místo modliteb za všechny padlé vojáky a za mír na celém světě.

A od kostela přejde rychle Hradčanské náměstí – slyšíme, že se na hradní m nádvoří hraje.



Hradní hudba stojí v oknech prvního nádvoří a my rádi posloucháme.

Po chvilce pokračujeme dále do Nerudovy ulice. A zde odbočujeme úzkým schodištěm vpravo do ulice Na Jánský vršek. Mineme muzeum alchymistů, které je bohužel, zavřené.

A to již míříme k naší zamluvené restauraci U magistra Kelly. Přesto, že máme zamluvená místa, je zde dost narváno. Rozloučíme se s naší Viktorkou a moc děkujeme. Někteří z nás odchází a jdou jinam. My zůstáváme. Jídlo dobré, jenom ceny trochu vyšší – vzhledem k tomu, že jsme v srdci Prahy, tak přimhouříme oči.

Krásná procházka a krásné zážitky !

